

V Bruseli 10. septembra 2014
(OR. en)

13040/14

DROIPEN 103
ENFOPOL 262

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	5. septembra 2014
Komu:	Uwe CORSEPIUS, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2014) 554 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE o vykonávaní rámcového rozhodnutia Rady 2008/919/SVV z 28. novembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa rámcové rozhodnutie 2002/475/SVV o boji proti terorizmu

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2014) 554 final.

Príloha: COM(2014) 554 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 9. 2014
COM(2014) 554 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o vykonávaní rámcového rozhodnutia Rady 2008/919/SVV z 28. novembra 2008, ktorým
sa mení a dopĺňa rámcové rozhodnutie 2002/475/SVV o boji proti terorizmu**

{SWD(2014) 270 final}

OBSAH

<u>1.</u>	<u>Úvod</u>	3
<u>1.1.</u>	<u>Súvislosti</u>	3
<u>1.2.</u>	<u>Hlavné prvky a účel rámcového rozhodnutia z roku 2008</u>	3
<u>1.3.</u>	<u>Rozsah správy o vykonávaní</u>	4
<u>2.</u>	<u>Transpozícia zo strany členských štátov</u>	5
<u>2.1.</u>	<u>Zavedenie skutkovej podstaty nových trestných činov verejného podnecovania k páchaniu teroristického trestného činu, náboru na terorizmus a výcviku na terorizmus</u>	5
<u>2.1.1.</u>	<u>Verejné podnecovanie</u>	6
<u>2.1.2.</u>	<u>Nábor na terorizmus</u>	7
<u>2.1.3.</u>	<u>Výcvik na terorizmus</u>	8
<u>2.2.</u>	<u>Vedľajšie trestné činy</u>	9
<u>2.2.1.</u>	<u>Napomáhanie a navádzanie</u>	9
<u>2.2.2.</u>	<u>Pokus</u>	10
<u>2.3.</u>	<u>Tresty pre fyzické osoby</u>	10
<u>3.</u>	<u>Záverečné poznámky</u>	11

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní rámcového rozhodnutia Rady 2008/919/SVV z 28. novembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa rámcové rozhodnutie 2002/475/SVV o boji proti terorizmu

1. Úvod

1.1. Súvislosti

Rámcové rozhodnutie 2002/475/SVV o boji proti terorizmu (ďalej len „rámcové rozhodnutie z roku 2002“¹) poskytlo základ pre aproximáciu trestnoprávných predpisov týkajúcich sa teroristických trestných činov. V reakcii na vyvíjajúce sa hrozby radikalizácie, náboru teroristov a terorizmu boli rámcovým rozhodnutím 2008/919/SVV (ďalej len „rámcové rozhodnutie z roku 2008“²) zavedené nové trestné činy verejného podnecovania k páchaniu teroristického trestného činu, náboru na terorizmus a výcviku na terorizmus. Podobné teroristické trestné činy už boli zavedené Dohovorom Rady Európy o predchádzaní terorizmu z roku 2005. Aj OSN vyzvala štáty, aby skúmali cesty a prostriedky, ktorými by mohli zabrániť podnecovaniu k páchaniu teroristických činov, ako aj prejavom terorizmu na internete³.

Členské štáty mali povinnosť do 9. decembra 2010 prijať a oznámiť vykonávacie opatrenia. Komisia mala na základe týchto informácií vypracovať správu. Rada mala následne do 9. decembra 2011 posúdiť, či členské štáty prijali opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s rámcovým rozhodnutím z roku 2008.⁴ Od 1. decembra 2014 bude mať Komisia právomoc posúdiť, do akej miery členské štáty tento súlad dosiahli, a v prípade potreby začať konanie o porušení povinnosti.

1.2. Hlavné prvky a účel rámcového rozhodnutia z roku 2008

Rámcovým rozhodnutím z roku 2008 sa zaviedli tri nové trestné činy spojené s terorizmom: „verejné podnecovanie k páchaniu teroristického trestného činu“, „nábor na terorizmus“ a „výcvik na terorizmus“⁵. Členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby napomáhanie alebo

¹ Ú. v. ES L 164, 22.6.2002, s. 3 – 7.

² Ú. v. EÚ L 330, 9.12.2008, s. 21 – 23.

³ Pozri rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 1624(2005), ako aj Globálnu stratégiu boja proti terorizmu, ktorú prijala OSN v roku 2006.

⁴ Pozri článok 3 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia z roku 2008.

⁵ Pozri článok 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia z roku 2008, ktorým sa mení článok 3. Trestné činy spojené s teroristickými aktivitami vymedzené v článku 3 rámcového rozhodnutia z roku 2002 zahŕňali iba krádež s priťažujúcimi okolnosťami, vydieranie a vystavenie falošných administratívnych dokumentov s cieľom spáchať teroristické činy. Nové trestné činy sa doplnili ako písm. a) až c) článku 3 ods. 1, pričom predchádzajúce trestné činy uvedené v písm. a) až c) článku 3 ods. 1 sú teraz uvedené v písm. d) až f) článku 3 ods. 1.

navádzanie na nové trestné činy bolo trestné⁶. Rozhodnutie, či pokus o nábor na terorizmus a výcvik na terorizmus kvalifikovať ako trestný čin, je ponechané na členské štáty⁷.

Cieľom rámcového rozhodnutia z roku 2008 je obmedziť šírenie správ a materiálov, ktoré by mohli podnecovať k páchaniu teroristických útokov⁸, a prispôsobiť súčasné právne predpisy zmenám *módu operandi* teroristov a sympatizantov terorizmu. K týmto zmenám patrí najmä nahrádzanie štruktúrovaných a hierarchických skupín poloautonómnymi bunkami alebo samostatne konajúcimi páchatel'mi a zvýšené používanie internetu na inšpirovanie, mobilizovanie, inštruovanie a výcvik miestnych teroristických sietí a jednotlivcov.⁹ Ustanovenia zavedené s cieľom vykonať rámcové rozhodnutie z roku 2002 sa nepovažovali za dostatočné, pretože konanie, akým je napríklad šírenie správ verejne podnecujúcich k páchaniu teroristického trestného činu, ktoré v skutočnosti nepodnietili konkrétnu osobu k spáchaniu teroristického činu, šírenie správ vyzývajúcich iné osoby, aby sa stali teroristami, bez odkazu na konkrétny teroristický trestný čin, alebo šírenie teroristických znalostí na internete, ktorého cieľom nie je podpora aktivít konkrétnej teroristickej skupiny, nebolo nevyhnutne kvalifikované ako trestný čin. Rámcové rozhodnutie z roku 2008 malo tento nedostatok odstrániť, podporiť presadzovanie práva a zlepšiť policajnú a súdnu spoluprácu.

V článku 2 rámcového rozhodnutia z roku 2008 sa objasňuje, že členské štáty nie sú na základe tohto rámcového rozhodnutia povinné prijať opatrenia, ktoré sú v rozpore so základnými princípmi vzťahujúcimi sa okrem iného na slobodu prejavu. V článku 3 ods. 1 sa členským štátom pripomína, že je potrebné zabezpečiť, aby trestnosť bola primeraná sledovaným legitímnym cieľom a ich potrebe v demokratickej spoločnosti, a aby sa vylúčila každá forma svojvôle alebo diskriminácie. Tieto ustanovenia odrážajú záruky stanovené v článku 12 dohovoru Rady Európy. Nové trestné činy teda nemajú zahŕňať šírenie materiálov na vedecké, akademické alebo informačné účely, ani vyjadrovanie polemických či kontroverzných názorov vo verejnej diskusii o citlivých politických otázkach, čo je zaručené právom na slobodu prejavu.

1.3. Rozsah správy o vykonávaní

Opis a analýza, ktoré sú uvedené v tejto správe, vychádzajú predovšetkým z informácií poskytnutých členskými štátmi, pričom sú doplnené o verejne dostupné informácie a výsledky externej štúdie.

Správa sa zameriava na opatrenia, ktoré členské štáty doteraz prijali s cieľom zaviesť nové trestné činy vrátane súvisiacich vedľajších trestných činov a príslušných sankcií¹⁰. Posudzuje

⁶ Pozri článok 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia z roku 2008, ktorým sa mení článok 4 rámcového rozhodnutia z roku 2002 (zavádza sa ods. 1 článku 4 rámcového rozhodnutia z roku 2002).

⁷ Pozri článok 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia z roku 2008, ktorým sa mení článok 4 rámcového rozhodnutia z roku 2002 (zavádza sa ods. 4 článku 4 rámcového rozhodnutia z roku 2002).

⁸ Pozri odôvodnenie 7 rámcového rozhodnutia z roku 2008.

⁹ Pozri najmä odôvodnenia 4 a 5 rámcového rozhodnutia z roku 2008. Pozri aj poslednú správu Europolu o stave a vývoji terorizmu v EÚ za rok 2014, v ktorej sa okrem iného upozorňuje na skutočnosť, že používanie internetu a sociálnych médií ako nástrojov na plánovanie, financovanie, nábor, komunikáciu, poskytovanie pokynov, výcvik a propagandu podľa všetkého prispelo k urýchleniu radikalizácie, resp. tzv. sebaradikalizácie občanov EÚ.

¹⁰ Pozri aj odôvodnenie 11 rámcového rozhodnutia z roku 2008.

sa v nej, či členské štáty vykonali rámcové rozhodnutie z roku 2008 v stanovenom časovom rámci, či spĺňajú požiadavky na jasnosť a právnu istotu, a či dosiahli ciele rámcového rozhodnutia z roku 2008. Rozsah a úspech stíhania týchto trestných činov závisia aj od správneho vykonávania (nezmenených) ustanovení rámcového rozhodnutia z roku 2002. Hoci sa v tejto správe (opätovne) nehodnotí súlad s týmito ustanoveniami¹¹, poukazuje sa na zistenia v rámci predchádzajúcich správ o vykonávaní a na nedostatky, ktoré v nich boli uvedené¹². Pokiaľ nedôjde k náprave, tieto nedostatky budú mať vplyv na rozsah novo zavedených trestných činov verejného podnecovania k páchaniu teroristického trestného činu, náboru na terorizmus a výcviku na terorizmus.

2. TRANSPOZÍCIA ZO STRANY ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

2.1. Zavedenie skutkovej podstaty nových trestných činov verejného podnecovania k páchaniu teroristického trestného činu, náboru na terorizmus a výcviku na terorizmus

Väčšina členských štátov stanovila, že verejné podnecovanie k páchaniu teroristického trestného činu, nábor na terorizmus a výcvik na terorizmus sú trestné, aj keď v niektorých prípadoch je rozsah pôsobnosti ustanovení obmedzenejší, než sa zamýšľalo v rámcovom rozhodnutí z roku 2008.

Väčšina členských štátov musela prijať osobitné právne predpisy, pretože prípravné alebo nedokonané konanie neboli výslovne trestné a nespádali do rozsahu pôsobnosti všeobecných ustanovení týkajúcich sa účasti a pokusu. Po prijatí Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu z roku 2005 už viaceré členské štáty (**DK, EE, IT, LV, MT, FI a UK**) prijali opatrenia s cieľom zaviesť skutkovú podstatu troch nových trestných činov¹³. Len malý počet členských štátov zastával názor, že na predmetné konanie sa vzťahujú už existujúce všeobecné ustanovenia.

Väčšina členských štátov transponovala rámcové rozhodnutie z roku 2008 tak, že zmenila alebo doplnila ustanovenia trestného zákona, zatiaľ čo menší počet členských štátov prijal, resp. zmenil osobitné zákony o boji proti terorizmu (**IE, CY, PT, RO, SE, UK**), alebo sa oprel o iné zákony, ako napríklad tlačový zákon z roku 1881 (**FR**)¹⁴.

Z členských štátov, ktoré museli prijať nové opatrenia, tak relatívne malý počet urobil v stanovenom časovom rámci (**DE, ES, CY, NL, SI, SK, SE**). Ostatné členské štáty transponovali rámcové rozhodnutie z roku 2008 až v roku 2011 (**BG, CZ, AT, PL, PT**), 2012

¹¹ Vo väčšine prípadov členské štáty poskytli iba informácie potrebné na posúdenie súladu so zmenenými článkami 3 a 4 rámcového rozhodnutia.

¹² Pozri prvú správu o vykonávaní z 8. júna 2004 [KOM(2004) 409 v konečnom znení a SEK(2004) 688] a druhú správu o vykonávaní zo 6. novembra 2007 [KOM(2007) 681 v konečnom znení a SEK(2007) 1463]. Z týchto správ o vykonávaní vyplýva, že existujú nedostatky, pokiaľ ide o vykonávanie ustanovení týkajúcich sa základných teroristických trestných činov (pozri článok 1 rámcového rozhodnutia z roku 2002), zodpovednosti právnických osôb (pozri články 7 a 8 rámcového rozhodnutia z roku 2002), ako aj pravidiel o príslušnosti (pozri články 9 a 10 rámcového rozhodnutia z roku 2002).

¹³ Dohovor podpísali všetky členské štáty (okrem **CZ**). Viacero členských štátov ho však doteraz neratifikovalo (**BE, CZ, IE, EL, IT, LT, MT, PT, UK**).

¹⁴ Podrobný prehľad legislatívnych opatrení, ktoré členské štáty prijali, je uvedený v tabuľke 1 pracovného dokumentu útvarov Komisie (SWD (2014)xxx).

(FR, LU, RO) alebo 2013 (BE, HR, LT, HU). Dva členské štáty ešte potrebné právne predpisy neprijali (IE, EL)¹⁵.

2.1.1. Verejné podnecovanie

V článku 3 ods. 1 písm. a) rámcového rozhodnutia z roku 2002 v znení zmien sa verejné podnecovanie k páchaniu teroristického trestného činu vymedzuje ako „...rozširovanie správy určenej verejnosti alebo jej sprístupnenie iným spôsobom s úmyslom podnietiť spáchanie jedného z trestných činov uvedených v článku 1 ods. 1 písm. a) až h), keď z takejto činnosti, či už priamo obhajujúcej teroristické trestné činy, alebo nie, plynie nebezpečenstvo spáchania jedného alebo viacerých takýchto trestných činov;...“

Menej ako polovica členských štátov (BE, DE, IE, ES, HR, CY, LU, RO, SI, FI, UK) prijala osobitné ustanovenia výslovne stanovujúce trestnosť šírenia správ verejnosti s úmyslom podnietiť páchanie teroristických trestných činov, ktoré sú v úzkom súlade so znením rámcového rozhodnutia z roku 2008. Ostatné členské štáty sa rozhodli spoliehať sa na ustanovenia, ktoré všeobecnejšie stanovujú trestnosť „podnecovania“ (BG, DK, MT, PL, PT, SK, SE), „navádzania“ (EE, FR, IT, LV, LT, HU) alebo „uľahčovania“ či „podporovania“ teroristických trestných činov (CZ, NL, AT, PL).

Opieranie sa o ustanovenia, ktoré sa všeobecnejšie vzťahujú na verejné navádzanie alebo podnecovanie, namiesto odvolávania sa, v súlade s požiadavkou stanovenou v rámcovom rozhodnutí z roku 2008, na samotný úmysel navádzania na teroristické trestné činy, môže viesť k tomu, že trestané bude iba „priame podnecovanie“¹⁶ a nie „nepriame podnecovanie“, čo vytvára nebezpečenstvo spáchania jedného alebo viacerých trestných činov (BG, EE, FR, kde sa toto ustanovenie výslovne obmedzuje na priame podnecovanie, IT, LT, HU, MT). „Nepriame podnecovanie“ môže byť napriek tomu zahrnuté, pokiaľ sa vnútroštátne predpisy skutočne vzťahujú na prípravné alebo uľahčujúce správanie (podľa všetkého je tomu tak v prípade CZ, EE, NL, AT, PL, PT), postihujú správanie, ktoré iba spôsobuje nebezpečenstvo spáchania teroristického trestného činu (čo sa zdá byť prípad LV, AT, SK) bez ohľadu na skutočnosť, či došlo k spáchaniu teroristického trestného činu alebo pokusu oň (CZ, SE), alebo pokiaľ ich vnútroštátne súdy uplatňujú na správanie, ktoré možno kvalifikovať ako nepriame podnecovanie (čo je podľa všetkého prípad DK).

Niektoré členské štáty výslovne stanovujú, že verejné podnecovanie k páchaniu teroristického trestného činu je trestné bez ohľadu na to, či osoba bola skutočne navedená (napr. UK) alebo či k spáchaniu teroristického trestného činu skutočne došlo (napr. IE, CY, LU), a tiež v prípadoch, v ktorých určité správanie k teroristickým trestným činom celkovo nabáda (UK).

¹⁵ Írska vláda predložila novelu trestného zákona [Criminal Justice (Terrorist Offences) (Amendment) Bill 2012] z roku 2012 a informovala Komisiu o jeho nadchádzajúcom predložení parlamentu. Opis uvedený v tejto správe vychádza z danej novely. Grécka vláda informovala Komisiu, že pripravuje zákon pod názvom „Ratifikácia Európskeho dohovoru o predchádzaní terorizmu a protokolu, ktorým sa mení Európsky dohovor o predchádzaní terorizmu a súvisiace právne predpisy“, daný návrh zákona však nepredložila.

¹⁶ „Priame podnecovanie“ zahŕňa prípady, v ktorých navádzanie viedlo k tomu, že nejaká osoba spáchala, alebo sa prinajmenšom pokúsila spáchať teroristický trestný čin, a prípady, v ktorých sa navádzanie týkalo konkrétneho teroristického trestného činu.

Niektoré členské štáty nekvalifikujú ako trestný čin len podnecovanie k páchaniu teroristických trestných činov, ale aj podnecovanie k príprave takýchto trestných činov a navádzanie na ne (**UK**) alebo navádzanie k poskytovaniu či podstúpeniu výcviku (**RO**). Niektoré členské štáty kvalifikujú ako trestný čin nielen akt šírenia, ale aj akt získavania alebo prechovávanía materiálov určených na účely propagovania terorizmu (**DE, UK**). Hoci väčšina členských štátov považuje za trestný čin len úmyselné správanie, prinajmenšom v jednom členskom štáte (**UK**) sa ako trestný čin kvalifikuje aj nedbalé správanie. V neposlednom rade, niektoré členské štáty zaviedli užšie vymedzené trestné činy, ako je napríklad trestný čin verejného šírenia teroristickej propagandy, ktorý existuje spolu s trestným činom podnecovania terorizmu (**UK**), trestný čin verejného oslavovania, podporovania alebo schvaľovania terorizmu (**DK, ES, LT, AT, SI, SK**), alebo trestný čin ponižovania obetí terorizmu a pohrdania nimi (**ES, LT**). Na druhej strane sa zdá, že v niektorých prípadoch (**DE**) sa trestnoprávne predpisy nevzťahujú na všetky teroristické trestné činy uvedené v článku 1 rámcového rozhodnutia z roku 2002.

2.1.2. Nábor na terorizmus

Nábor na terorizmus je v článku 3 ods. 1 písm. b) v znení zmien vymedzený ako „*žiadanie inej osoby, aby spáchala jeden z trestných činov uvedených v článku 1 ods. 1 písm. a) až h) alebo v článku 2 ods. 2...*“.

Väčšina členských štátov prijala osobitné ustanovenia, v ktorých sa ako trestný čin kvalifikuje čin žiadania inej osoby, aby spáchala teroristický trestný čin a zúčastňovala sa na činnosti teroristickej skupiny. Nábor na páchanie teroristických trestných činov (v zmysle článku 1 rámcového rozhodnutia z roku 2002) a nábor do teroristickej skupiny (v zmysle článku 2 rámcového rozhodnutia z roku 2002) sú v takmer polovici členských štátov (**BE, CZ, DK, ES, HR, LT, LU, HU, NL, SI, FI**) zahrnuté do jedného a toho istého ustanovenia. Niekoľko ďalších členských štátov má samostatné ustanovenia pre každú z foriem náboru (**DE, FR, AT, UK**). V niektorých členských štátoch sa zdá byť trestný iba nábor na páchanie teroristických trestných činov, nie však nábor na účasť na činnostiach teroristických skupín, vymedzený v článku 2 ods. 2 rámcového rozhodnutia z roku 2002 (**BG, EE, IE, MT, PT, RO, SK, SE**, v prípade **CY** a **LV** existujú pochybnosti, či odkaz na teroristické činy zahŕňa aj účasť v teroristickej skupine).

Len málo z členských štátov, ktoré zaviedli nové osobitné ustanovenia vzťahujúce sa na nové trestné činy, použilo vo svojom vymedzení náboru výraz „žiadať“ (**HR, LU, SK** „požiadať“, **MT**: „žiadať“ alebo „robiť nábor“). Väčšina členských štátov si podľa všetkého zvolila výraz „robiť nábor“ (**BE, BG, DE, EE, IE, IT, ES, LV, LT, MT**: „žiadať“ alebo „robiť nábor“, **PT, RO, SI**: „naverbovať“, **FI**) alebo iné výrazy ako napríklad „snažiť sa presvedčiť“ (**SE**), „navádzať“ a „podnecovať“ (**NL**), „nabádanie“ (**HU**) alebo „povzbudzovanie“ (**CY**). Niektoré členské štáty zastávajú názor, že výraz „nábor“ by vyžadoval existenciu určitého plánu alebo minimálneho inštitucionálneho rámca, ktorým by sa získaná osoba mala riadiť (**PT**). To môže vyvolávať pochybnosti o tom, či je nabádanie „samostatne konajúcich páchatel'ov“ k páchaniu teroristických činov podľa vnútroštátnych právnych predpisov skutočne kvalifikované ako trestný čin.

Väčšina členských štátov síce hovorí o náборе (alebo jeho synonymách) vo všeobecnosti, niekoľko z nich však vymedzuje trestné konanie podrobnejšie (vo **FR** sa príslušná definícia týka ponúkania darov a iných výhod s cieľom hrozbou alebo nátlakom donútiť určitú osobu k spáchaniu teroristického trestného činu). Táto skutočnosť môže nevhodne obmedziť rozsah pôsobnosti príslušného ustanovenia v tom zmysle, že by sa nemuselo vzťahovať na prípady, keď je určitá osoba povzbudzovaná k trestnému činu inými spôsobmi.

Len málo členských štátov (**CY, LU**) výslovne objasňuje, že nábor sa trestá aj v prípade, že sa dotknutá osoba na spáchanie teroristického trestného činu nepodujme.

Niektoré členské štáty sa odvolávajú na existujúce alebo všeobecné ustanovenia vzťahujúce sa na rôzne formy účasti na teroristickom trestnom čine (napr. **CZ, AT**), uľahčenia teroristického trestného činu (napr. **PL**), podpory teroristickej skupiny (napr. **CZ, DE, AT**), podnecovania k spáchaniu teroristických trestných činov alebo príslušnosti k zakázanej skupine (napr. **UK**), pokusu o účasť, sprisahanie (**DE, FR**: „*association de malfaiteurs*“) alebo iných prípravných činností (napr. **HU, UK**). Možné riziko spočíva v tom, že ustanovenia týkajúce sa podpory teroristických organizácií alebo účasti na sprisahaní nepokrývajú nábor „samostatne konajúcich páchatel'ov“ (napr. **CZ, DE, FR, UK**). Táto skutočnosť môže spôsobovať problémy, pokiaľ takéto správanie nie je trestné na základe žiadneho iného ustanovenia. V prípade spoliehania sa na všeobecné ustanovenia, môžu vzniknúť pochybnosti o tom, či sa za trestný čin skutočne považujú aj trestné činy v štádiu prípravy alebo pokusu. To bude závisieť od výkladu a uplatňovania pojmov, ako je napríklad uľahčenie teroristických trestných činov alebo činy prípravy na teroristické trestné činy.

Zatiaľ čo v niektorých prípadoch (**IT**) sa nezdá, že by nábor zahŕňal všetky trestné činy uvedené v článku 1 ods. 1 písm. a) až h) rámcového rozhodnutia z roku 2002, v ďalších členských štátoch sa za trestný čin považuje nielen nábor na páchanie teroristického trestného činu, ale aj nábor na uľahčenie teroristického trestného činu (**DK**), jeho prípravu (**FI**) alebo účasť na ňom (**LT, SI, SK**). V niektorých členských štátoch sa vymedzenie náboru vzťahuje aj na financovanie terorizmu (**DK**). Existujú aj členské štáty (**FI**), kde môže byť potrestaná každá osoba, ktorá si je vedomá toho, že jej činnosť podporuje teroristické trestné činy. A napokon, niektoré krajiny považujú za trestný čin aj to, že niekto pripustí vlastný nábor (napr. **DK**).

2.1.3. Výcvik na terorizmus

Výcvik na terorizmus je v článku 3 ods. 1 písm. c) v znení zmien vymedzený ako „poskytnutie návodu pri výrobe alebo použití výbušnín, strelných zbraní alebo iných zbraní, alebo škodlivých alebo nebezpečných látok, alebo pri iných osobitných spôsoboch alebo technikách na účely spáchania jedného z trestných činov uvedených v článku 1 ods. 1 písm. a) až h) s vedomím, že poskytnuté skúsenosti sú určené na tento účel.“

Väčšina členských štátov prijala osobitné ustanovenia, na základe ktorých sa poskytovanie návodu ohľadom spôsobov alebo techník na účely spáchania teroristických trestných činov výslovne považuje za trestný čin; tieto ustanovenia boli formulované tak, aby boli v úzkom súlade so znením rámcového rozhodnutia z roku 2008 (**BE, DE, IE, HR, IT, CY, LU, MT, AT, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK**).

Niektoré členské štáty odkazujú všeobecnejšie na „výcvik na účely spáchania teroristického trestného činu“ (**BG, DK, EE, ES, LV**) alebo na „poskytovanie informácií, vedomostí a zručností na účely spáchania teroristického trestného činu“ (**LT, NL**), bez toho, aby spomínali osobitné zručnosti uvedené v článku 3 rámcového rozhodnutia z roku 2008 (aj keď v niektorých prípadoch sú podľa všetkého vo vysvetlivkách k zákonu uvedené dodatočné objasnenia, napr. **DK**).

Pokiaľ členské štáty vychádzajú z existujúcich všeobecných ustanovení týkajúcich sa účasti, prípravy, uľahčovania alebo podpory teroristických trestných činov (**CZ, HU, PL**), nie je jasné, či je podľa vnútroštátnych právnych predpisov trestné poskytovanie výcviku aj v prípadoch, v ktorých nebol spáchaný žiadny teroristický čin alebo vykonaný pokus oň. V konečnom dôsledku to bude závisieť od výkladu a uplatňovania týchto pojmov vo vnútroštátnom práve. Navyše nie je jasné, či pojem „sprisahanie“ (napr. „*association de malfaiteurs*“ **FR**) zahŕňa aj samotné rozširovanie výcvikových materiálov bez toho, aby existovali väzby na nejakú teroristickú skupinu.

Väčšina členských štátov kvalifikuje ako trestný čin poskytovanie pokynov aj výcviku (napr. **BE, DK**, ktoré tiež odkazuje na výraz „inštruktáž“, **IE, IT, MT, AT, PT, RO, UK**), zatiaľ čo niektoré členské štáty uvádzajú iba výcvik (**BG, EE, ES, LV, FI**) alebo nejakú formu pokynov (**DE, HR a CY**: „poskytovanie vedenia“, **LU, NL**: „poskytovanie informácií“ a „inštruktáž“, **SI, SK**: „poskytovanie odborných znalostí“, **SE**). Zatiaľ čo výraz „výcvik“ by sa mohol chápať tak, že zahŕňa určitý druh vzťahu medzi školiteľom a účastníkom výcviku, výraz „pokyny“ by sa vzťahoval na šírenie informácií na samostatné učenie sa (napr. **IT, AT**).

V niektorých vnútroštátnych právnych predpisoch sa uvádzajú ďalšie spresnenia, napríklad, že výcvik je trestný, ak sa poskytuje jednej alebo viacerým konkrétnym osobám (**BG, UK**), alebo všeobecne (**UK**) alebo, že zručnosti sa môžu použiť na vopred stanovené teroristické činy alebo teroristické trestné činy vo všeobecnosti (**UK**) alebo, že výcvik je trestný, aj keď vycvičená osoba nevykoná teroristický útok ani sa na ňom nezúčastní (**DK, LU**).

Na to, aby konanie bolo kvalifikované ako trestný čin je zvyčajne potrebné preukázať úmysel, v niektorých členských štátoch však stačí, že poskytnuté pokyny nabádajú ľudí k páchaniu teroristických činov (**FI**) alebo nedbanlivosti (**UK**, pokiaľ ide o účasť na výcvikových táboroch). V iných prípadoch sa vyžadovaný úmysel podľa všetkého predpokladá, pričom dôkazné bremeno, že poskytnutie alebo prijatie pokynov či poskytnutie alebo absolvovanie výcviku sa uskutočnilo v súlade so zákonom (**IE, UK**), je na obvinenom.

Zatiaľ čo v niektorých členských štátoch teroristické trestné činy, pre ktoré sa poskytuje výcvik, nezahŕňajú všetky trestné činy vymenované v článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia z roku 2002 (napr. **DE, IT**), iné členské štáty idú nad rámec požiadaviek, napríklad tým, že stanovili, že výcvik je trestný aj vo vzťahu k financovaniu terorizmu (**DK**), alebo v prípade, že zručnosti má využiť teroristická organizácia (**CY**). V niektorých členských štátoch je výcvik postihnutelný nielen v prípade, že sa poskytuje na účely spáchania teroristického trestného činu, ale aj s cieľom účasti na takýchto činoch (**SI**) alebo páchania trestných činov, ktorých cieľom je príprava alebo uľahčenie teroristického trestného činu (**NL, FI, UK**), alebo napomáhanie iným osobám pri spáchaní alebo príprave teroristických činov (**UK**). Viaceré

členské štáty navyše považujú za trestný čin aj absolvovanie výcviku alebo prijatie pokynov, ktoré sa označuje za „pasívny výcvik“ (**BE, DK, DE, IE, NL, AT, RO, UK**). Niektoré členské štáty prijali ďalšie osobitné ustanovenia, podľa ktorých je trestná účasť na výcvikových táboroch (napr. **UK**).

2.2. Vedľajšie trestné činy

2.2.1. *Napomáhanie a navádzanie*

V článku 4 ods.1 rámcového rozhodnutia z roku 2002 v znení zmien sa od členských štátov vyžaduje, aby prijali potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby podnecovanie alebo napomáhanie alebo navádzanie na nové trestné činy uvedené v článku 3 bolo trestné. Takmer všetky členské štáty považujú napomáhanie a navádzanie na nové trestné činy za trestný čin. Vo väčšine členských štátov sú na nové trestné činy automaticky uplatniteľné všeobecné ustanovenia o napomáhaní a navádzaní. Len **CY** v príslušných ustanoveniach výslovne uviedol, že napomáhanie nových trestných činov a navádzanie na ne nie je trestným činom.

2.2.2. *Pokus*

V článku 4 ods. 4 rámcového rozhodnutia z roku 2002 v znení zmien ponecháva členským štátom možnosť rozhodnúť sa, či pokus o výcvik alebo pokus o nábor na terorizmus kvalifikovať ako trestný čin. Vo väčšine členských štátov sa všeobecné pravidlá týkajúce sa pokusu uplatňujú bez ďalšieho rozlíšenia alebo kvalifikovania na všetky zločiny alebo trestné činy, a teda aj na nové teroristické trestné činy. Na základe toho väčšina členských štátov stanovila, že pokus o nábor a výcvik osoby na účely páchania terorizmu a pokus o verejné podnecovanie (**BE, BG, CZ, EE, ES, HU, LV, LT, MT, NL, AT, PL**) je trestným činom. V niektorých členských štátoch má však právna veda podľa všetkého za to, že všeobecné ustanovenia o pokuse o trestný čin nie je možné uplatniť na trestné činy v štádiu prípravy alebo pokusu (napr. **IT**).

V určitých členských štátoch je pokus trestný iba v prípade hrdelných zločinov, trestných činov a trestných činov s určitým minimálnym postihom, nie však v prípade menej závažných trestných činov. Hoci v niektorých členských štátoch sa všetky tri nové trestné činy kvalifikujú ako takéto trestné činy (**DK, HR, PT**), v iných štátoch to tak nie je. Pokus v nich teda nie je trestný (**DE, SI**, kde to nie je isté).

V iných členských štátoch je pokus trestným činom, pokiaľ je tak výslovne stanovené. Niektoré členské štáty výslovne kvalifikovali pokus o spáchanie jedného z troch nových trestných činov ako trestný čin (**IE, SE, UK**). V niektorých členských štátoch sa ako trestný čin kvalifikuje iba pokus o výcvik a nábor osoby na teroristické účely (**LU, SK, FI**), v iných sa pokus za trestný čin nepovažuje (**CY**: výslovne vylučuje trestnosť pokusu o nové trestné činy, **RO**).

2.3. Tresty pre fyzické osoby

Výška trestov sa v jednotlivých členských štátoch značne líši¹⁷. Minimálna dĺžka odňatia slobody sa pohybuje od menej ako jedného roka až do 20 rokov. Podobne, maximálna dĺžka

¹⁷ Podrobný prehľad trestov, ktoré je možné uložiť, je uvedený v tabuľke 2 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

odňatia slobody sa pohybuje od dvoch do 25 rokov alebo až po doživotie. Pokuty je možné ukladať ako alternatívu trestu (**DK, DE, IE, LU, NL, UK**) alebo ako ďalší trest popri odňatí slobody (**BE, IE, FR, LU, UK**).

Vo viac ako polovici členských štátov sa za všetky tri nové trestné činy ukladá rovnaký trest (**BE, BG, CZ, EE, IE, HR, LU, HU, MT, PL, SI, SK, SE**). V členských štátoch, ktoré ukladajú rôzne tresty, sú tresty za verejné podnecovanie vo všeobecnosti nižšie ako pri ostatných dvoch trestných činoch (**DK, DE, ES, IT, CY, LV, LT, PT, RO, FI, UK**).

Ak členské štáty kvalifikujú ako trestný čin skutočnosť, že určitá osoba sa podvolí náboru alebo absolvuje výcvik, či prijme pokyny, ako aj to, že uskutoční nábor alebo poskytne výcvik alebo pokyny, vo väčšine prípadov sa uplatňuje rovnaký rozsah trestu (**DK, DE, IE, NL, AT**). V ostatných prípadoch sa absolvovanie výcviku trestá nižším trestom ako poskytovanie výcviku (**RO**). Podobne, ak členské štáty trestne stíhajú nielen šírenie teroristickej propagandy, ale aj akt jej získania alebo prechovávaní, na oba trestné činy sa uplatňujú rovnaké tresty (**DE, UK**). V prípadoch, keď sa rozlišuje medzi podnecovaním terorizmu a ospravedlňovaním/glorifikáciou terorizmu, niektoré členské štáty stanovujú nižšie tresty za ospravedlňovanie terorizmu (**DK, ES**), zatiaľ čo iné členské štáty uplatňujú rovnaký trest (**DK, AT, SI, SK, UK**). V členských štátoch, ktoré kvalifikujú ako trestný čin poskytovanie výcviku a pokynov, sa vo väčšine prípadov na obidva činy uplatňuje ten istý trest. V iných členských štátoch je však trest za poskytnutie pokynov nižší ako trest za poskytnutie výcviku (**AT**). Niekoľko členských štátov uplatňuje rôzne tresty v závislosti od toho, či sa nábor sa uskutočňuje v mene teroristickej skupiny, v prípade čoho je možné uložiť vyššie tresty (**DK, HU, AT**).

3. ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY

Väčšina členských štátov prijala opatrenia s cieľom stanoviť trestnosť verejného podnecovania, náboru a výcviku na terorizmus v súlade s rámcovým rozhodnutím z roku 2008. Komisia konštatuje, že dva členské štáty (**IE a EL**) doposiaľ rámcové rozhodnutie z roku 2008 neimplementovali, a žiada ich, aby bez ďalšieho odkladu prijali potrebné legislatívne opatrenia. Hoci väčšina členských štátov vo veľkej miere zabezpečila súlad s rámcovým rozhodnutím z roku 2008, existuje viacero potenciálnych problémov, ktoré sú spojené najmä s trestnosťou „nepriameho podnecovania na páchanie teroristického trestného činu“ a náboru „samostatne konajúcich páchatel'ov“ podľa vnútroštátnych právnych predpisov. Členské štáty sa vyzývajú, aby poskytli Komisii ďalšie vysvetlenia a informácie, ktoré jej umožnia dokončiť jej hodnotenie.

Diskusie o vplyve právnych predpisov na boj proti terorizmu na základné práva prebiehali najmä v súvislosti s prijatím opatrení, ktorými sa vykonávalo rámcové rozhodnutie z roku 2002, a v menšej miere v súvislosti s novými trestnými činmi¹⁸. Hoci obavy týkajúce sa základných práv môžu zohrávať úlohu pri výklade a uplatňovaní vnútroštátnych právnych

¹⁸ Diskusie sa okrem iného týkali otázok právnej istoty, dodržiavania zásady proporcionality trestov za trestné činy prípravnej povahy a možného konfliktu medzi slobodou prejavu a trestným činom verejného podnecovania.

predpisov, ktorými sa zavádzajú tri nové trestné činy, podľa všetkého nebolo na ich základe potrebné obmedziť rozsah pôsobnosti príslušných ustanovení vnútroštátneho práva¹⁹.

Komisia konštatuje, že zainteresované strany presadzujú intenzívnejšiu výmenu skúseností a postupov medzi prokurátormi a sudcami a považujú za potrebné začleniť úsilie o presadzovanie práva do komplexnejšieho prístupu, ktorý by zahŕňal aj včasnú prevenciu radikalizácie a náboru na terorizmus.

Komisia vyzýva členské štáty, aby sledovali a hodnotili uplatňovanie trestnoprávných ustanovení o boji proti terorizmu v praxi. Pritom by mali brať do úvahy aj ochranu základných práv, ako aj širší politický prístup k riešeniu radikalizácie a náboru na terorizmus.

Komisia bude naďalej monitorovať účinnosť a vplyv rámcového rozhodnutia o boji proti terorizmu.

¹⁹ Vo svojich oznámeniach Komisii sa členské štáty neodvolávali na článok 2 alebo 3 rámcového rozhodnutia z roku 2008 ako dôvod na obmedzenie rozsahu nových teroristických trestných činov, ani neuvádzali obavy týkajúce sa zachovania základných práv ako dôvod na nezavedenie nových trestných činov.